

Zaštita morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske

---

Ćorić, Dorotea; Debeljak-Rukavina, Sandra

Source / Izvornik: **Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 2008, 29, 959 - 974**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:118:647230>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

PRAVI

Pravni fakultet Faculty of Law

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Law](#)
[- Repository University of Rijeka, Faculty of Law](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

ZAŠTITA MORSKOG OKOLIŠA U ZAŠTIĆENOM EKOLOŠKO-RIBOLOVNOM POJASU REPUBLIKE HRVATSKE*

Dr. sc. Dorotea Čorić, izvanredna profesorica
Dr. sc. Sandra Debeljak-Rukavina,
viša asistentica – znanstvena novakinja
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

UDK: 504.42(497.5)(094)
349.6(497.5)
Ur.: 23. listopada 2008.
Pr.: 27. studenog 2008.
Pregledni znanstveni članak

U radu se daje prikaz propisa Republike Hrvatske koji se odnose na zaštitu morskog okoliša u njezinom zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu. Proglašenjem navedenog pojasa Republika Hrvatska, a u skladu sa zakonodavnim i provedbenim ovlaštenjima obalnih država iz Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982. godine, može donositi vlastite propise radi sprječavanja, smanjivanja i nadziranja onečišćenja u tom prostoru. U radu se osobita pozornost posvećuje Pravilniku o zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske koji je na snazi od svibnja 2008. godine. Posebno se naglašavaju ovlaštenja nadležnih tijela Republike Hrvatske u slučaju povrede odgovarajućih propisa te mogućnost njihova sankcioniranja.

Ključne riječi: *onečišćenje mora, zaštićeni ekološko-ribolovni pojas, gospodarski pojas, suverenitet, suverena prava.*

1. Uvodne napomene

Republika Hrvatska država je čije su glavne gospodarske djelatnosti (turizam, ribarstvo, pomorstvo) vezane za more.

Posljedica je to njezina geografskog položaja obalne države koja se koristi najvećim prostorom Jadrana.

Od ukupne duljine Jadranske obale (na kopnu i otocima) 75.8% pripada Republici Hrvatskoj.

Uz njezinu dužnost, kao stranke Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982., (Konvencija iz 1982.)¹ nedvojbeno postoji i poseban interes, za učinkovitu zaštitu morskog okoliša.

---

* Rad je napisan na temelju izlaganja pod istim naslovom održanog na Međunarodnoj konferenciji o pomorskoj znanosti, Split, 11. lipnja 2008.

¹ Konvencija UN-a o pravu mora stupila je na snagu 16. studenog 1994. godine. Republika Hrvatska je postala strankom Konvencije 5. travnja 1995. godine temeljem notifikacije o sukcesiji,

U Republici Hrvatskoj ona se provodi kao zaštita posebne sastavnice okoliša. Obuhvaća odgovarajuće mjere zaštite mora, uključujući morski eko-sustav i obalno područje kao nedjeljive cjeline te između ostalog sprječavanje onečišćenja mora s brodova i drugih ishodišta uslijed pomorskog prometa.²

Treba podsjetiti da se morski i podmorski prostori Republike Hrvatske i odnosi u njima uređuju odredbama dijela II. Pomorskog zakonika (PZ) (čl. 6.-46.).³

Navedene odredbe usklađene su s odredbama Konvencije iz 1982. godine.

U skladu sa čl. 6. st. 1. i st. 2. PZ-a suverenitet Republike Hrvatske na moru, prostire se na unutarnje morske vode i teritorijalno more Republike Hrvatske, zračni prostor iznad njih te dno i podzemlje tih morskih prostora.

U svomu gospodarskom pojasu, odnosno zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu (v. *infra* toč. 2.) i u epikontinentalnom pojasu Republika Hrvatska ima samo određena suverena prava i jurisdikciju.

Temeljem navedenog, ukupna površina morskog prostora Republike Hrvatske, što uključuje površinu unutarnjih morskih voda, teritorijalnog mora, epikontinentalnog i zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa iznosi oko 56.964 km².⁴

Sa svrhom zaštite morskog okoliša u navedenim prostorima Republika Hrvatska je donijela niz propisa.

Kada se govori o onečišćenju mora s brodova, većina propisa rezultat je prihvatanja odgovarajućih međunarodnih konvencija usvojenih pod okriljem Međunarodne pomorske organizacije, ali i implementacije propisa Europske unije.

U ovom radu osvrnut će se na propise Republike Hrvatske posvećene zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu.

2. Zaštićeno ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske

2.1. Sadržaj

Republika Hrvatska nije proglasila puni sadržaj gospodarskog pojasa, već je Odlukom Hrvatskog sabora od 3. listopada 2003. o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (Odluka), a temeljem Konvencije UN-a iz 1982. godine, uspostavila **zaštićeno ekološko-ribolovni pojas (ZERP)**.⁵

Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 11/95. Za tekst Konvencije na engleskom jeziku i prijevod na hrvatski jezik v. *Narodne novine – Međunarodni ugovori*, br. 9/00. Dužnost obalnih država u zaštiti i čuvanju svog morskog okoliša propisana je u čl. 192. Konvencije iz 1982.

² Čl. 3. st. 1. toč. 47. i čl. 24. st. 1. Zakona o zaštiti okoliša (ZZO), *Narodne novine*, br. 110/07.

³ Pomorski zakonik, *Narodne novine*, br. 181/04., 76/07.

⁴ Površina unutarnjih morskih voda 12.461 km², teritorijalnog mora 19.296 km², zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa 25.207 km². Podaci prema brošuri *Ocjena stanja i rješenje provođenja nadzora i zaštite na Jadranskom moru*, Radna skupina za pripremu prijedloga rješenja zaštite i nadzora na Jadranskom moru, Zagreb, 2004.

⁵ Odluka o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, *Narodne novine*, br. 157/03. O potrebi proglašenja gospodarskog pojasa v. Degan, V. Đ., *Treba li proglasiti gospodarski pojas u Jadranskom moru*, Uporedno pomorsko pravo, Zagreb, 1989., br. 121., str. 83. Isto tako, Ibler, V., *Međunarodno pravo mora i Hrvatska*, Barbat, Zagreb, 2001., str. 191.-216.

U skladu s navedenom Odlukom, Hrvatski sabor je proglasio sljedeće sadržaje gospodarskog pojasa:

- suverena prava istraživanja i iskorištavanja, očuvanja i gospodarenja živim prirodnim bogatstvima voda izvan granica teritorijalnog mora,
- jurisdikciju glede znanstvenog istraživanja mora i
- jurisdikciju glede zaštite i očuvanja morskog okoliša.⁶

S obzirom na to da nije proglašen puni sadržaj gospodarskog pojasa, u Odluci je taj pojas dobio gore navedeni naziv i poznatu kraticu ZERP. Izabравši taj naziv, istaknuta su samo dva, možda važnija, područja u kojima su proglašene međunarodnopravne priznate kompetencije Republike Hrvatske: zaštita okoliša i korištenje živim bogatstvima. Međutim, ona ne sadrži treću komponentu zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa, jurisdikciju glede znanstvenog istraživanja.⁷

Dakle, u režimu zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa nije proglašena jurisdikcija glede prava i nadzora gradnje i uporabe umjetnih otoka, uređaja i naprava na moru.⁸ Međutim, navedena prava i jurisdikcija ostvaruju se temeljem režima epikontinentalnog pojasa.⁹

S obzirom na cjelovit sadržaj gospodarskog pojasa uspostavljen Konvencijom iz 1982. godine, Odlukom iz 2003. godine lišilo se suverenih prava radi proizvodnje energije korištenjem mora, morskih struja i vjetrova.¹⁰

O nužnosti proglašenja navedenih sadržaja odlučit će se naknadno.¹¹

⁶ To su sadržaji iz čl. 32., 33. st.1. toč.(a), čl. 34., čl. 40. i 41. PZ-a.

⁷ Vukas, B., *Pomorski zakonik Republike Hrvatske i međunarodno pravo mora*, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, br. 1-2, Zagreb, 2008., str. 196.

⁸ To su sadržaji iz čl. 33. st. 1. toč.(b), čl. 35.-40. PZ-a.

⁹ V. čl. 80. i 60. Konvencije iz 1982. i čl. 45. PZ-a.

¹⁰ V. čl. 56. st. 1.(a) Konvencije iz 1982. i čl. 33. st. 1. toč.(b) PZ-a.

¹¹ Čl. 1018. st. 2. PZ-a. Na taj je način Republika Hrvatska institutu gospodarskog pojasa posvetila cijelu glavu IV. drugog dijela (čl. 33.-42.) Pomorskog zakonika. Međutim, Hrvatski Sabor nije proglasio gospodarski pojas, nego je donio navedenu Odluku o proširenju jurisdikcije na Jadranskom moru i tako proglasio dio sadržaja što ih obalna država može steći na temelju međunarodnopravnog režima gospodarskog pojasa temeljem Konvencije iz 1982. godine.

Proglašenje zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske izazvalo je nepovoljne reakcije, ponajprije njezinih susjeda Italije i Slovenije. Isto tako Europska unija, štiteći interese svojih država u Sredozemlju (posebice Španjolske i Italije koje imaju velike ribolovne flote) smatrala je da njezine članice ne trebaju proglašavati gospodarske pojaseve u Sredozemnom moru. Više v. Vukas, op. cit., bilj. br. 7., str. 194.

Pored toga, na Ministarskoj konferenciji o održivom razvoju ribolova u Sredozemlju, Venecija, 25. i 26. studeni 2003. godine, (održanoj nakon proglašenja hrvatskog ZERP-a) dogovoreno je da će međunarodna zajednica štiti održivi razvoj ribarstva temeljem Konvencije o pravu mora iz 1982. godine. Zaštita u duhu same Konvencije provodi se kombinacijom nacionalnih mjera i međunarodne suradnje. Proglašenje gospodarskog pojasa ili drugih pojaseva prema Konvenciji jest nacionalna mjera i kao takva nužno je jednostrana, jer drugačija ne može biti. Na to se nadovezuje međunarodna suradnja prema Konvenciji. Tako je Republika Hrvatska proglašenjem svoga zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa, po uzoru i na druge države Sredozemlja (v. čl. 10. st. 2. Deklaracije s navedene konferencije) stvorila uvjete za efikasniju primjenu Akcijskog plana FAO-a za suzbijanje ilegalnog i neregularnog ribolova, kao i za ekološku zaštitu Jadranskog mora. V. Vidas, D., *Zaštita Jadrana*, Školska knjiga, Zagreb, 2007., str. 181.-185.

Valja istaknuti da su od drugih jadranskih država zaštićeno-ekološke zone u Jadranskom moru proglasile Italija i Slovenija.¹²

2.2. *Granice*

Prema stavku 5. Odluke, zaštićeno ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske obuhvaća morski prostor od vanjske granice teritorijalnog mora u smjeru pučine do njegove vanjske granice dopuštene općim međunarodnim pravom (200 nautičkih milja). Vanjska granica utvrdit će se međunarodnim ugovorima o razgraničenju s državama čije obale leže sučelice ili bočno u odnosu na hrvatsku obalu.

Kako se naša obala nalazi na uskom Jadranskom moru, ne može se imati zaštićeno ekološko-ribolovni pojas maksimalne širine od 200 nautičkih milja. Zato se taj pojas mora razgraničiti s Italijom, obalom koja leži sučelice našoj. Sporazum o razgraničenju mora se zaključiti i s Crnom Gorom, državom čije obale leže bočno u odnosu na hrvatsku obalu.

Do postizanja odgovarajućih sporazuma, Odluka iz 2003. godine sadrži odredbe o privremenom razgraničenju našeg zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa s navedenim državama.¹³

2.3. *Primjena*

Primjena zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske prema članku 3. Odluke, trebala je započeti 12 mjeseci nakon njegova uspostavljanja, što znači od 3. listopada 2004. godine.

S tim u svezi treba uzeti u obzir dopunu Odluke Hrvatskog sabora¹⁴ od 3. lipnja 2004. godine, kojom se određuje kako će primjena pravnog režima zaštićenog

---

¹² (Legge n. 61 del 8/02/2006, G .U. n. 52 del 03.03.2006.). Nakon proglašenja talijanske zaštićene ekološke zone, otvoreno more u Jadranu, kao institut međunarodnog prava, više ne postoji. Više o tome v. *Dominis, Ž., Nestanak instituta otvorenog mora u Jadranu*, Naše more, 53(5-6), 2006., str. 228.-238.

Zakon o proglašenju zaštićeno-ekološke zone i epikontinentnog pojasa Republike Slovenije, Uradni list, br. 93/05.

¹³ U odnosu na Italiju navedeno je kako će vanjska granica našeg zaštićeno ekološko-ribolovnog pojasa privremeno slijediti crtu razgraničenja epikontinentalnog pojasa uspostavljenju Sporazumom između SFR Jugoslavije i Talijanske Republike iz 1968. godine. Italija je prigovorila navedenoj odredbi o privremenom razgraničenju. V. notu upućenom glavnom tajniku UN-a kao depozitaru Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982. godine, *Bulletin No. 54, Law of the Sea, Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, Office of legal Affairs, United Nations, New York, 2004., str. 129.-130.*

Bočno razgraničenje s Crnom Gorom slijedit će smjer i nastavljati se na privremenu graničnu crtu teritorijalnog mora, koja je utvrđena Protokolom o privremenom režimu uz južnu granicu Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore, zaključenim 10. prosinca 2002. godine. V. Odluku iz 2003., *Narodne novine, br. 157/03.*

¹⁴ Dopuna Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, *Narodne novine, br. 77/04.*

ekološko-ribolovnog pojasa, za države članice EU, početi nakon sklapanja Ugovora o partnerstvu o ribarstvu između Europske zajednice i Republike Hrvatske.

S obzirom na to da navedeni ugovor nije potpisan, sukladno dopuni Odluke od 20. prosinca 2006. godine, primjena zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa za države članice Europske unije započela je 1. siječnja 2008. godine.¹⁵

Prema navedenoj Odluci na ribarske i druge brodove primjenjivat će se ribarski i ekološki propisi Republike Hrvatske.

Međutim, početak primjene zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa u siječnju 2008. godine, potaknuo je Italiju i Sloveniju na neke akcije unutar nadležnih tijela Europske unije, koje su rezultirale ponovnom odgodom započete primjene u odnosu na države članice Europske unije od 15. ožujka 2008. godine, do iznalaženja zajedničkog dogovora u duhu EU.¹⁶

U Odluci je istaknuto da će Republika Hrvatska, kao država kandidat u postupku pristupanja u članstvo Europskoj uniji, nastaviti i dodatno ojačati dijalog s državama članicama i Europskom komisijom u cilju brzog postizanja dogovora, koji će osigurati maksimalnu ekološku i ribolovnu zaštitu Jadrana, vodeći računa o svim legitimnim interesima Republike Hrvatske.

U skladu s navedenim, primjena odgovarajućih propisa Republike Hrvatske u području zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa na snazi je za brodove koji ne viju zastavu država članica EU.

3. Hrvatski propisi o zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu

3.1. Pravilnik o zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu

Prilikom plovidbe zaštićenim ekološko-ribolovnim pojaskom Republike Hrvatske u skladu sa čl. 41. st. 1. PZ-a, brodovi su dužni poštovati općeprihvaćene međunarodne propise i standarde te hrvatske propise o zaštiti od onečišćenja mora s brodova, kao i drugih ishodišta. S obzirom na to da je Republika Hrvatska proglasila zaštićeno ekološko-ribolovni pojas, ona u njemu može izravno primjenjivati općeprihvaćena međunarodna pravila i standarde o zaštiti od onečišćenja mora, dok ne donese i objavi svoje propise u skladu s njima.¹⁷

Hrvatski propis, *Pravilnik o zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske*, usvojen je i stupio na snagu 3. svibnja 2008. godine.¹⁸

¹⁵ Dopuna Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, *Narodne novine*, br. 138/06.

¹⁶ Dopuna Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, *Narodne novine*, br. 31/08.

¹⁷ V. Degan, V. Đ., *Međunarodno pravo mora u miru i u oružanim sukobima*, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2002., str. 146.

¹⁸ Pravilnik o zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske, *Narodne novine*, br. 47/2008. Pravilnik je donesen temeljem čl. 41. st. 4. i čl. 1023. PZ-a. U daljnjem tekstu: Pravilnik.

Sadrži mjere zaštite morskog okoliša kojih se moraju pridržavati svi pomorski objekti,¹⁹ koji plove ili se nalaze u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu.

Ipak, u skladu sa čl. 1. st. 2., Pravilnik se ne primjenjuje na ratne brodove, pomoćne brodove ratne mornarice te javne brodove i brodice. Oni su se dužni pridržavati odredbi Pravilnika u mjeri u kojoj to ne umanjuje njihovu redovnu djelatnost.

Isto tako, uzimajući u obzir odgodu primjene režima zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa temeljem Odluke iz ožujka 2008., Pravilnik se ne primjenjuje na brodove koji viju zastavu država članica Europske unije.

3.1.1. Međunarodni standardi sprječavanja i suzbijanja onečišćenja u Pravilniku

Prema čl. 211. st. 5. Konvencije iz 1982. godine, obalna država za prostor svog gospodarskog pojasa donosi vlastite zakone i druge propise radi sprječavanja, smanjivanja i nadziranja onečišćenja s brodova.

Ti propisi moraju biti usklađeni s općeprihvaćenim međunarodnim pravilima i standardima usvojenim nadležnom međunarodnom organizacijom ili na općoj diplomatskoj konferenciji.

Strože propise, u skladu sa čl. 211. st. 6. Konvencije iz 1982. godine, može donositi samo za posebna područja unutar svog gospodarskog pojasa ili za područja prekrivena ledom.²⁰

S obzirom na navedenu zakonodavnu nadležnost obalne države u gospodarskom pojasu, Pravilnikom se propisuje poštivanje standarda iz odgovarajućih međunarodnih konvencija posvećenih sprječavanju i suzbijanju onečišćenja mora s brodova.

Člankom 3.-10. Pravilnika uvode se standardi i mjerila ispuštanja te nadzora onečišćenja štetnim tvarima (*ulje, štetne tekuće tvari, kao i one koje se prevoze u upakiranom stanju, sanitarnim otpadnim vodama i smećem*) sukladno Međunarodnoj konvenciji o sprječavanju onečišćenja mora s brodova iz 1973., kako je izmijenjena Protokolom iz 1978. – MARPOL konvenciji.²¹

Treba naglasiti kako su sukladno Prilogu I. i V. MARPOL-a područje Sredozemnog mora, a time i Jadrana kao njegovog dijela, određeni kao posebna zaštićena područja. To podrazumijeva stroži nadzor, odnosno zabranu ispuštanja ulja i smeća s brodova.

¹⁹ Pomorski objekt prema čl. 5. st. 1. toč.(2) PZ-a obuhvaća objekt namijenjen za plovidbu morem (*plovni objekt*), ili objekt stalno privezan, ili usidren na moru (*plutajući objekt*), odnosno objekt u potpunosti, ili djelomično ukopan u morsko dno, ili položen na morsko dno (*nepomični odobalni objekt*).

²⁰ O pravima obalne države glede zaštite i očuvanja morskog okoliša u gospodarskom pojasu v. Vokić-Žužul, M., *Jurisdiksija obalne države u pogledu zaštite i očuvanja morskog okoliša u gospodarskom pojasu*, Pomorsko poredbeno pravo, Zagreb, 2004., br. 155, str. 213.-226. Isto tako, v. Jensen, O., *Coastal State Jurisdiction and Vessel Source Pollution*, FNUI Report 3/2006.

²¹ MARPOL konvencija, *Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 1/92., 4/05.

S obzirom na to da MARPOL konvencija ne uključuje namjerno odlaganje, odnosno potapanje otpadnih tvari, čl. 9. Pravilnika poziva se na rješenja Londonske konvencije o sprječavanju onečišćenja mora potapanjem otpadaka iz 1972. godine i drugih tvari, Protokola iz 1996. godine o izmjeni navedene Konvencije te Protokola iz 1995. godine za sprječavanje i uklanjanje onečišćenja Sredozemnog mora s brodova i zrakoplova ili spaljivanjem na moru.²²

Londonska konvencija iz 1972. godine načelno dopušta potapanje, a sadrži liste tvari čije je potapanje zabranjeno (crna lista) ili moguće uz posebno odobrenje (siva lista).

Iskrcaj, ukrcaj ili prekrcaj opasnih i štetnih tvari s pomorskih objekata u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu prema članku 11. Pravilnika, dopušten je samo uz odobrenje Ministarstva nadležnog za more.

Odobrenje će se izdati samo uz ispunjenje posebnih uvjeta kojima se osigurava sigurnost plovidbe i zaštita morskog okoliša. Pri tome će se uzeti u obzir posebni propisi, koji važe za slične operacije u lukama.²³

3.1.2. Plovidba zaštićeno ekološko-ribolovnim pojasom

Brod u plovidbi zaštićenim ekološko-ribolovnim pojasom dužan je poštovati sustave plovidbe na Jadranskom moru, koje je usvojila Međunarodna pomorska organizacija i koji su propisno objavljeni.²⁴

Tanker i ulja od 150 BT ili veći i svi brodovi od 300 BT ili veći, koji prevoze kao teret opasne ili štetne tvari u rasutom ili upakiranom stanju, obvezni su dostavljati odgovarajuće podatke Nacionalnoj središnjici.²⁵

Svi brodovi na koje se primjenjuje odgovarajuće Pravilo 19, Glava V SOLAS konvencije, dužni su za vrijeme plovidbe zaštićeno ekološko-ribolovnim pojasom imati uključen sustav za automatsku identifikaciju (AIS) te njime dostavljati statičke, dinamičke te podatke o putovanju, uključujući podatke o opasnom teretu.

Prema članku 15. Pravilnika, u slučaju povrede gore navedenih odredbi Ministarstvo će uobičajenim putem izvijestiti o povredi državu zastave broda.

²² Londonska konvencija iz 1972., *Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 3/95. Protokol iz 1996. godine na Londonsku konvenciju Republika Hrvatska nije potvrdila.

Protokol iz 1995. godine za sprječavanje i uklanjanje onečišćenja Sredozemnog mora potapanjem s brodova i zrakoplova ili spaljivanjem na moru, *Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 12/93., 17/98.

²³ V. Pravilnik o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu obavljanja prijevoza u pomorskom prometu, ukrcavanja i iskrčavanja opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama te načinu sprječavanja širenja isteklih ulja u lukama, *Narodne novine*, br. 51/05.

²⁴ Objavljeni su u dokumentima COLREG.2/Circ. 54 od 28. svibnja 2004. i COLREG.2/Circ. 58 od 11. prosinca 2006. te oglasima za pomorce Hrvatskog hidrografskog instituta, Svezak 11. iz studenog 2004. i svezak 3. iz ožujka 2005. godine. Čl. 13. st. 1. Pravilnika.

²⁵ Podaci se dostavljaju sukladno Rezoluciji Odbora za zaštitu morskog okoliša IMO-a, MSC.139(76) od 5. prosinca 2002., kako je objavljena u oglasu za pomorce Hrvatskog hidrografskog instituta, Svezak 5. od svibnja 2003. Čl. 13. st. 2. Pravilnika.

Kada brod iz st. 1. ovog članka dobrovoljno boravi u luci u Republici Hrvatskoj, nad brodom će se provesti inspekcijski nadzor sigurnosti plovidbe radi utvrđivanja udovoljava li brod i njegova posada uvjetima sigurnosti plovidbe utvrđenim primjenjivim međunarodnim ugovorima.

3.1.3. Dužnost izvještavanja o onečišćenju

Članak 12. Pravilnika, u skladu s Međunarodnom konvencijom o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja mora uljem iz 1990. godine (OPRC konvencija),²⁶ obvezuje zapovjednika pomorskog objekta ili zrakoplova, koji primijeti onečišćenje mora, o tomu bez odlaganja izvijestiti nadležnu lučku kapetaniju.

Zapovjednik pomorskog objekta koji sudjeluje u nezgodi koja uključuje ispuštanje ulja i drugih opasnih i štetnih tvari, uključujući one u kontejnerima, prenosivim tankovima, cestovnim i željezničkim vozilima i brodskim teglenicama, dužan je bez odlaganja nadležnoj lučkoj kapetaniji podnijeti izvješće o nezgodi.

Navedeno izvješće mora podnijeti i zapovjednik broda koji ispusti ulja ili štetne tekuće tvari suprotno odredbama MARPOL Konvencije tijekom redovnog rada broda.

Izvješće se dostavlja najbržim dostupnim telekomunikacijskim kanalima.

Lučka kapetanija, koja zaprimi izvješće, dužna je poduzeti sve potrebne mjere radi suzbijanja, smanjenja i otklanjanja onečišćenja mora sukladno posebnim propisima, poduzeti sve potrebne istražne radnje te pokrenuti odgovarajuće postupke.

U slučajevima iznenadnih onečišćenja mora ovlasti, dužnosti, mjere i način smanjenja opasnosti, spremnost za trenutno i učinkovito reagiranje i sprječavanje onečišćenja mora propisuje se Planom intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj²⁷ i Subregionalnim planom intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera.²⁸

Uprava je dužna izvijestiti o događaju i poduzetim mjerama državu čiju zastavu brod vije, te prema okolnostima slučaja i druge zainteresirane države.

3.1.4. Ovlaštenja nadležnih tijela u slučaju povrede propisa

Ovlaštenja nadležnih tijela Republike Hrvatske u slučaju kršenja odredbi Pravilnika i drugih primjenjivih međunarodnih standarda i pravila u svezi sa sprječavanjem, smanjivanjem i nadziranjem onečišćenja regulirana su vodeći

²⁶ OPRC konvencija, *Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 2/97.

²⁷ Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora, *Narodne novine*, br. 92/08.

²⁸ Subregionalni plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja Jadranskog mora za Hrvatsku, Italiju i Sloveniju izrađen je u okviru trilateralne hrvatsko-talijansko-slovenske suradnje na zaštiti Jadrana.

računa o provedbenim nadležnostima obalnih država predviđenih čl. 220. toč. 5., 6. i 7. te čl. 226. Konvencije iz 1982. godine.²⁹

Gospodarski pojas ne čini dio područja obalne države. U njemu vlada režim slobodne plovidbe, kao i na otvorenom moru. Međutim, ta sloboda plovidbe može biti ograničena jurisdikcijom obalne države koju ona uživa u tom pojasu, posebice glede zaštite morskog okoliša.

Članak 14. Pravilnika predviđa:

1) Ako postoji osnovana sumnja da je brod za vrijeme plovidbe zaštićeno ekološko-ribolovnim pojasom prekršio odredbe ovog Pravilnika i/ili primjenjivih međunarodnih standarda i pravila za sprječavanje, smanjivanje ili nadziranje onečišćenja mora, nadležna lučka kapetanija ili Središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja zatražit će od broda davanje informacija o brodu, teretu, luci polazišta i odredišta te druge relevantne podatke bitne za utvrđivanje je li pomorski objekt prekršio propise.

2) Kada postoji osnovana sumnja da je brod za vrijeme plovidbe zaštićeno ekološko-ribolovnim pojasom prekršio odredbe ovog Pravilnika i/ili primjenjivih međunarodnih standarda i pravila za sprječavanje, smanjivanje ili nadziranje onečišćenja mora, što za posljedicu ima ispuštanje, iskrcaj ili potapanje većih razmjera koje uzrokuje ili bi moglo uzrokovati značajno onečišćenje morskog okoliša, inspekcija sigurnosti nadležne lučke kapetanije obaviti će pregled broda radi utvrđivanja relevantnih činjenica i dokaza u svezi s povredom propisa.

Pregled treba obaviti na moru i ograničiti se na ispitivanje onih isprava koje brod mora imati na temelju općeprihvaćenih međunarodnih pravila i standarda. Daljnje ispitivanje može se poduzeti samo kada brod nema valjane isprave, stanje broda ili njegove opreme bitno odstupa od podataka navedenih u ispravama ili sadržaj tih isprava nije dovoljan za potvrdu ili dokazivanje da je prekršaj na koji se sumnja i počinjen.

3) Kada postoje jasni i objektivni dokazi da je brod za vrijeme plovidbe zaštićeno ekološko-ribolovnim pojasom prekršio odredbe ovog Pravilnika i/ili primjenjivih međunarodnih standarda i pravila za sprječavanje, smanjivanje ili nadziranje onečišćenja mora što je uzrokovalo ili prijeti uzrokovanjem značajne štete u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu, teritorijalnom moru, unutarnjim morskim vodama ili obalnom području, Uprava ili nadležna lučka kapetanija pokrenut će odgovarajući upravni, prekršajni ili sudski postupak koji može uključiti zadržavanje broda.

Brod se može zadržati dok se ne dobije odgovarajuće jamstvo ili odgovarajuća financijska garancija.

Ako bi se pri pregledu ustanovilo da je brod nesposoban za plovidbu i time predstavlja nerazumnu opasnost od štete za morski okoliš, brod se ne mora

²⁹ O provedbenoj nadležnosti obalnih država u gospodarskom pojasu v. Valenzuela, M., *Enforcing Rules against Vessel-Source Degradation of the Marine Environment: Coastal, Flag and Port State Jurisdiction*, u knjizi *Order for the Oceans at the Turn of the Century*, (ur. Vidas, D.) Kluwer Law International, 1999., str. 494.-496.

osloboditi ili se može osloboditi pod uvjetom da otplovi u najbliže prikladno remontno brodogradilište.

Nadležna uprava mora bez odlaganja obavijestiti državu zastave broda o njegovu zadržavanju.

Pregled stranog trgovačkog broda može se izvršiti u domaćoj luci, jedino ako on u nju dobrovoljno uplovi.

3.2. Pravilnik o upravljanju i nadzoru vodenog balasta

U svrhu sprječavanja ili bar donekle umanjenja prijenosa štetnih organizama putem balasta u Republici Hrvatskoj od rujna 2007. godine u primjeni je *Pravilnik o upravljanju i nadzoru vodenog balasta*.³⁰

Pravilnikom se utvrđuju načela i postupci upravljanja i nadzora vodenog balasta na plovnim i plutajućim objektima dok plove ili borave u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske.

On se ne primjenjuje na trgovačke brodove i druge plutajuće i plovne objekte koji isključivo plove ili borave u unutarnjim morskim vodama ili teritorijalnom moru Republike Hrvatske.

Prema čl. 5. ovog Pravilnika, brod koji je ukrcao vodeni balast dužan je prije uplovljenja u unutarnje morske vode, teritorijalno more ili zaštićeno ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske provesti neku od mjera upravljanja vodenim balastom (izmjena vodenog balasta, obrada, iskrcaj vodenog balasta u prihvatne uređaje ili zadržavanje vodenog balasta na brodu).

Ako brod koristi metodu izmjene vodenog balasta mora je obaviti u skladu s uvjetima (udaljenost od obale i dubina mora) iz čl. 5.

Bez obzira je li brod proveo mjeru upravljanja vodenim balastom u skladu sa čl. 12. i 13. Pravilnika o upravljanju i nadzoru vodenog balasta, zabranjeno je ispuštanje vodenog balasta koji sadrži mikroorganizme i štetne bakterije, koji su posebno navedeni u Prilogu i čl. 13. ovog Pravilnika.

4. Odgovornost za povrede propisa u zaštićeno ekološko-ribolovnom pojasu

4.1. Kaznena i prekršajna odgovornost

Povreda propisa o zaštiti morskog okoliša u zaštićeno ekološko-ribolovnom pojasu povlači za sobom kaznenu, odnosno prekršajnu odgovornost. Ako je povreda imala za posljedicu ispuštanje ulja ili drugih štetnih tvari, onda se govori i o odgovornosti za uzrokovanu štetu, u ovom slučaju štetu zbog onečišćenja mora (građanskopravna odgovornost).

³⁰ Pravilnik o upravljanju i nadzoru vodenog balasta, *Narodne novine*, br. 55/07.

Prekršaji u svezi s onečišćenjem mora s brodova regulirani su Pomorskim zakonikom.

Temeljem čl. 989. PZ-a, pomorskim prekršajem smatra se povreda propisa, kojima se uređuju odnosi u morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske ili nad kojima Republika Hrvatska ima suverena prava, njihovim obalama i lukama, pomorskim objektima hrvatske državne pripadnosti te svim pomorskim objektima koji plove ili se nalaze u morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske u svezi sa sigurnošću plovidbe i zaštite ljudskih života i okoliša te s prometom na moru.

Za povrede propisa u zaštićeno ekološko-ribolovnom pojasu odgovarajuća prekršajna inkriminacija nalazi se u čl. 1001. st. 1. toč. 12. PZ-a. Navedeni članak predviđa novčanu kaznu ako se prilikom plovidbe zaštićeno ekološko-ribolovnim pojasom Republike Hrvatske ne poštuju općeprihvaćeni međunarodni propisi i standardi te hrvatski propisi i standardi u svezi sa suzbijanjem onečišćenja mora i zraka s brodova i onečišćenja prouzročеног potapanjem.

Treba naglasiti kako se postavilo pitanje oko mogućnosti primjene navedenog prekršaja iz Pomorskog zakonika s obzirom na nesklad između Prekršajnog zakona i Pomorskog zakonika.

Naime, Prekršajni zakon, *kao lex generalis*, u čl. 12. uređuje važenje Zakona isključivo prema načelu teritorijalnosti, odnosno na području Republike Hrvatske.³¹

Prekršajni zakon ne sadrži posebno značenje pojma *područje*, već se isti tumači u skladu s odredbom čl. 2. st. 2. Ustava, koja navodi da se suverenitet Republike Hrvatske prostire nad njezinim kopnenim područjem, rijekama, jezerima, prokopima, unutarnjim morskim vodama, teritorijalnim morem te zračnim prostorom iznad tih područja.

Međutim, prilikom tumačenja navedenog pojma, treba uzeti u obzir i odredbu čl. 2. st. 3. Ustava, temeljem koje Republika Hrvatska ostvaruje u skladu s međunarodnim pravom suverena prava i jurisdikciju u morskim područjima i u podmorju Jadranskog mora izvan granica državnog područja do granica sa susjedima.³²

Iako područje zaštićeno ekološko-ribolovnog pojasa nije dio državnog područja Republike Hrvatske, ona u njemu uživa određena suverena prava i jurisdikciju.

S obzirom da je primjena zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa važno pitanje, svakako treba uskladiti odgovarajuće zakonske tekstove i popuniti praznine u nacionalnom zakonodavstvu.

Pri tomu se upućuje na odgovarajuću izmjenу čl. 12. Prekršajnog zakona, kojom se područje primjene zakona izričito definira vodeći računa i o morskim područjima u kojima RH ostvaruje suverena prava.

³¹ Prekršajni zakon, *Narodne novine*, br. 107/07.

³² Ustav RH (pročišćeni tekst), *Narodne novine*, br. 41/01.

Dok se ne provedu odgovarajuća zakonska usklađivanja, Republika Hrvatska uzimajući u obzir navedenu odredbu čl. 2. st. 3. Ustava ima nedvojbenu kaznenu (uključujući i prekršajnu) jurisdikciju za povrede počinjene na području zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa.

Kaznenopravna zaštita mora od onečišćenja s brodova ulazi u skupinu kaznenih djela protiv zaštite okoliša. Temeljno kazneno djelo onečišćenja okoliša propisano je čl. 250. Kaznenog zakona Republike Hrvatske.³³

Kazneni zakon regulira apstraktno i konkretno ugrožavanje, odnosno povredu zaštićenog dobra, u ovom slučaju mora. Za oba oblika kaznenog djela počinjena s namjerom propisana je kazna zatvora, a za ista djela počinjena iz nehaja, novčana kazna ili kazna zatvora.

U svezi s izricanjem kazni treba voditi računa da Konvencija iz 1982. godine u čl. 230. st. 1. za povredu propisa izvan granica teritorijalnog mora, predviđa samo izricanje novčanih kazni.

Primjena kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske na povrede propisa u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu temelji se na odredbi čl. 14. st. 3. Kaznenog zakona. Ona obuhvaća primjenu kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema strancu koji *izvan područja* Republike Hrvatske prema Republici Hrvatskoj ili njezinom državljaninu počini kazneno djelo.³⁴

Pored toga, kaznena (uključujući i prekršajnu) jurisdikcija Republike Hrvatske u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu temelji se na Konvenciji o pravu mora iz 1982. godine, kao međunarodnom ugovoru koji prema čl. 140. Ustava čini dio unutarnjeg poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj je snazi iznad zakona Republike Hrvatske.

4.2. Građanskopravna odgovornost

U odnosu na građanskopravnu odgovornost za onečišćenje mora treba podsjetiti da je Republika Hrvatska prihvatila poseban sustav odgovornosti za onečišćenje mora uljem koja prouzroče tankeri.

Navedeni sustav reguliran je Međunarodnom konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja uljem iz 1992. godine i Međunarodnom konvencijom o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete zbog onečišćenja uljem iz 1992. godine i Protokolom iz 2003. godine na Konvenciju o Fondu iz 1992. godine.³⁵

³³ Kazneni zakon, *Narodne novine*, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 71/06., 110/07. V. Pavišić, Berislav, Grozdanić, Velinka, Veić, Petar, Komentar Kaznenog zakona, III. izmijenjeno i dopunjeno izd., Narodne novine, Zagreb, 2007., str. 590-592.

³⁴ Za ostale slučajeve primjene kaznenog zakonodavstva RH za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske v. čl. 14. KZ-a. Značenje izraza *područje* u Kaznenom zakonu v. čl. 89. st. 1. KZ-a.

³⁵ Zakon o potvrđivanju Konvencije o odgovornosti iz 1992. i Konvencije o Fondu iz 1992. (*Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 2/97.). Za Republiku Hrvatsku stupile na snagu 12. siječnja 1999. (*Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 3/99.). Zakon o potvrđivanju Protokola

Konvencija iz 1992. nametnula je objektivnu odgovornost brodovlasnicima uz dopunsku financijsku odgovornost vlasnika tereta Međunarodnim fondom za naknadu štete zbog onečišćenja mora uljem koji se osniva na temelju Konvencije o Fondu te Dopunskog Fonda koji se osniva na temelju Protokola iz 2003. godine.

Maksimalna svota odgovornosti iznosi 750 milijuna PPV-a, tj. oko 1080 mil. \$.

U postupku usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije, potvrdili smo Međunarodnu konvenciju o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja pogonskim uljem iz 2001. godine³⁶ i osigurana je mogućnost naknade štete za onečišćenja uljem koju, osim tankera, prouzroče i drugi brodovi.

Sustav odgovornosti prema Konvencija iz 2001. godine nema mogućnosti dopunske naknade pa određuje odgovornost šireg kruga osoba (vlasnik broda, zakupoprimatelj, brodar i poslovođa broda).

Visina odgovornosti vezuje se za odgovarajući sustav općeg ograničenja odgovornosti, koji se primjenjuje u državi stranci na čijem području je došlo do onečišćenja pogonskim uljem.

U Republici Hrvatskoj to će biti sustav ograničenja prema Konvenciji o odgovornosti iz 1976., kako je izmijenjena Protokolom iz 1996. godine.

Kolika će biti maksimalna visina odgovornosti utvrđivat će se u svakom pojedinačnom slučaju i ovisit će o tonaži broda.

Teritorijalna primjena navedenih sustava određuje se prema mjestu nastanka štete zbog onečišćenja, što obuhvaća područje, uključujući i teritorijalno more države stranke, kao i gospodarski pojas države stranke ili sličan pojas koji je država proglasila u skladu s međunarodnim pravom.

To znači da se navedeni sustavi odgovornosti mogu primjenjivati i na štete zbog onečišćenja na području zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa.³⁷

Ostali slučajevi onečišćenja mora, koji ne ulaze u područje primjene navedenih posebnih međunarodnih sustava odgovornosti, ravnat će se prema odgovarajućim odredbama o izvanugovornoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja mora s brodova iz Pomorskog zakonika.³⁸

---

iz 2003. na Konvenciju o Fondu iz 1992. (*Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 12/205.). Za Republiku Hrvatsku stupio na snagu 17. svibnja.2006. (*Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 3/07.).

Detaljnije o navedenim sustavima v. Čorić, D., *Međunarodni sustav odgovornosti za onečišćenje mora uljem – najnovije izmjene*, Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, Vol. 27., br. 2., 2006., str. 889.-912.

³⁶ Zakon o potvrđivanju Konvencije iz 2001. (*Narodne novine-Međunarodni ugovori*, br. 9/06.). Konvencija će na međunarodnoj razini i za Republiku Hrvatsku stupiti na snagu 21. studenog 2008. godine.

³⁷ Čl. 3. Konvencije o odgovornosti iz 1992. i čl. 3. Konvencije iz 2001. godine.

³⁸ V. čl. 811. i 812. Pomorskog zakonika.

5. Zaključak

Proglašenjem zaštićeno ekološko-ribolovnog pojasa Republika Hrvatska preuzela je dužnost štiti i čuvati u njemu morski okoliš. S tim u svezi, stekla je pravo donositi vlastite zakone i druge propise, radi sprječavanja, smanjivanja i nadziranja onečišćenja u tom prostoru. Ti propisi moraju biti usklađeni s općeprihvaćenim međunarodnim pravilima i standardima.

Pravilnikom o zaštiti morskog okoliša u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu propisuje se poštivanje međunarodno priznatih i prihvaćenih standarda u svezi s prevencijom i smanjenjem onečišćenja mora s brodova.

Strani brodovi, (trgovački, ribarski, jahte i dr.) kao i drugi pomorski objekti, moraju u svojoj plovidbi zaštićenim ekološko-ribolovnim pojaskom poštivati odredbe ovog Pravilnika.

U slučaju povrede odredbi Pravilnika nadležna tijela Republike Hrvatske imaju pravo zahtijevati od broda pružanje podataka o svom identitetu.

U posebnim slučajevima mogu ga pregledati, a u slučaju da je prouzročio znatnije onečišćenje iznimno ga mogu zaustaviti, dok ne pruži valjano jamstvo. U slučaju da je brod nesposoban za plovidbu i predstavlja opasnost za morski okoliš može se uputiti u najbliže remontno brodogradilište.

Međutim, prema Pravilniku, ako bi povredu počinio strani ratni brod ili strani javni brod, nadležna tijela Republike Hrvatske ne mogu nad njima obavljati nikakvu jurisdikciju.

Isto tako, imajući u vidu odgodu primjene zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa, isto se odnosi i na brodove koji viju zastavu Europske unije.

Povredu odredbi Pravilnika povlači za sobom kaznenu, odnosno prekršajnu odgovornost, koja se temelji na odgovarajućim odredbama Pomorskog zakonika i Kaznenog zakona Republike Hrvatske. Građanskopravna odgovornost za štetu zbog onečišćenja u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasku temelji se na međunarodnim sustavima odgovornosti za onečišćenja mora uljem, koji su na snazi za Republiku Hrvatsku ili na odgovarajućim odredbama Pomorskog zakonika.

Summary

THE PROTECTION OF SEA ENVIRONMENT IN THE PROTECTED ECOLOGICAL AND FISHING ZONE OF THE REPUBLIC OF CROATIA

The article presents an overview of the legal regulations of the Republic of Croatia concerning the sea environment protection in its protected ecological and fishing zone. By proclaiming this certain zone the Republic of Croatia can enact its own regulations to prevent, reduce and monitor pollution in that area

in accordance with the legislative and implementary powers under the 1982 UN Convention on the Law of the Sea.

In the article a special attention has been given to the Regulation on Sea Environment Protection in Protected Ecological Zone of the Republic of Croatia in force since May, 2008.

A special emphasis has been given to the powers of authorised bodies of the Republic of Croatia in cases of corresponding legal regulations infringement and to the possibility of their sanctioning.

Key words: *sea pollution, protected ecological and fishing zone, exclusive economic zone, sovereignty, sovereign rights.*

Zusammenfassung

SCHUTZ DER MEERESUMWELT IM GESCHÜTZTEN ÖKOLOGIE- UND FISCHFANG-GÜRTEL DER REPUBLIK KROATIEN

Im Aufsatz werden die Bestimmungen der Republik Kroatien gezeigt, die sich auf den Schutz der Meeresumwelt innerhalb seines ökologie- und Fischfang-Gürtels beziehen. Durch die Erklärung dieses Gürtels zum ökologischen Schutzgebiet kann die Republik Kroatien, den rechtsgebenden Befugnissen der Küstenstaaten aus der UN-Konvention zum Seerecht von 1982 gemäß, eigene Bestimmungen zur Verhütung, Verminderung und Kontrolle der Verschmutzung in diesem Meeresbereich erlassen.

Im Aufsatz wird das Statut zum Schutz der Meeresumwelt im geschützten ökologischen Gürtel der Republik Kroatien, das seit 2008 in Kraft ist, besonders betrachtet. Besondere Betonung liegt auf den Befugnissen der betreffenden Körper der Republik Kroatien im Falle der Verletzung der entsprechenden Bestimmungen sowie der Möglichkeit ihrer Sanktionierung.

Schlüsselwörter: *Verschmutzung der Meeresumwelt, geschützter ökologie- und Fischfang-Gürtel, Souveränität, souveränes Recht.*

Sommario

**TUTELA DELL'AMBIENTE MARINO NELLA FASCIA DI
PROTEZIONE ITTICO-ECOLOGICA DELLA REPUBBLICA DI
CROAZIA**

Nel lavoro si offre una rassegna delle leggi della Repubblica di Croazia concernenti la tutela dell'ambiente marino nella fascia di protezione ittico-ecologica. Con la proclamazione della citata fascia, la Repubblica di Croazia, in conformità alle facoltà legislative ed esecutive riconosciute agli stati costieri dalla Convenzione dell'ONU sul diritto del mare del 1982, può promulgare proprie leggi al fine di evitare, diminuire e controllare l'inquinamento in detta fascia.

Nel lavoro è dedicata particolare attenzione al Regolamento sulla tutela dell'ambiente marino nella fascia di protezione ittico-ecologica della Repubblica di Croazia in vigore da maggio del 2008.

In particolare, si sottolineano i poteri degli organi competenti della Repubblica di Croazia nel caso di violazione delle relative leggi e di possibili conseguenti sanzioni.

Parole chiave: *inquinamento del mare, fascia di protezione ittico-ecologica, fascia commerciale, sovranità, diritti sovrani.*